**Euroopan parlamentti**
2024-2029

**HYVÄKSYTYT TEKSTIT**

# P10_TA(2026)0202

## Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt – kertomus vuodelta 2026 asetuksen (EU, Euratom) 2025/2445 soveltamisesta ja rahoitetuista toimista

### Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. kesäkuuta 2026 Euroopan tason poliittisista puolueista ja säätiöistä – kertomus vuodelta 2026 asetuksen (EU, Euratom) 2025/2445 soveltamisesta ja rahoitetuista toimista (2026/2013(INI))

*Euroopan parlamentti*, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ja 10 artiklan 4 kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 12 artiklan 2 kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 224 ja 325 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta 26. marraskuuta 2025 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2025/2445[1], jäljempänä ’asetus’,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[2] (varainhoitoasetus),

– ottaa huomioon 11. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 1141/2014 soveltamisesta[3],

– ottaa huomioon Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaavan viranomaisen, jäljempänä ’vastuuviranomainen’, kuulemiset ja sen vuotuiset

---

1 EUVL L, 2025/2445, 8.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj.
2 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 EUVL C 205, 20.5.2022, s. 37.

toimintakertomukset,

– ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan 18. maaliskuuta 2026 järjestämän keskustelun Euroopan tason poliittisten säätiöiden ja institutionaalisten sidosryhmien kanssa,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0145/2026),

A. katsoo, että vahvat Euroopan tason poliittiset puolueet ja säätiöt ovat olennaisen tärkeitä todellisen julkisen tilan kehittämiselle Euroopan mittakaavassa;

B. katsoo, että Euroopan tason poliittisilla puolueilla ja Euroopan tason poliittisilla säätiöillä olisi oltava keskeisempi rooli EU-vaaliprosessissa ja niiden olisi myötävaikutettava poliittisen tietoisuuden muodostumiseen EU:ssa ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen; ottaa huomioon, että poliittinen moniarvoisuus on olennaisen tärkeää julkiselle keskustelulle ja kansalaisten valintojen ilmaisemiselle;

C. katsoo, että Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden olisi tehtävä yhteistyötä kansallisten jäsenpuolueidensa ja kumppaniensa kanssa niiden tukemiseksi unionin ja sen toimintapolitiikkojen tuomisessa lähemmäs kansalaisia ja demokraattisen legitimiteetin parantamisessa;

D. ottaa huomioon, että vastuuviranomainen rekisteröi vuonna 2025 kaksi uutta säätiötä, mikä tarkoittaa, että 31. joulukuuta 2025 alkaen EU:n talousarviosta rahoitettiin 12:ta Euroopan tason poliittista puoluetta ja 12:ta niitä lähellä olevaa Euroopan tason poliittista säätiötä;

E. ottaa huomioon, että uudelleenlaadittu asetus tuli voimaan 28. joulukuuta 2025 ja siinä otettiin käyttöön useita tärkeitä innovaatioita, kuten yhteistä Euroopan tason poliittista toimintaa koskevat selkeämmät säännöt, tehostetut avoimuus- ja raportointivelvoitteet, tiukennetut asianmukaista huolellisuutta koskevat vaatimukset lahjoituksille ja itse tuotettujen varojen nimenomainen tunnustaminen tuloluokaksi;

F. ottaa huomioon, että asetus on ollut voimassa vasta vähän aikaa; ottaa huomioon, että näin ollen asetuksen täytäntöönpanosta on toistaiseksi vain vähän tietoa ja kokemuksia; katsoo, että asetuksen täytäntöönpanon ja vaikutusten kattavaan arviointiin tarvitaan riittävästi aikaa ja näyttöä; ottaa kuitenkin huomioon, että välittömästi asetuksen voimaantulon jälkeen on ilmennyt ennakoimattomia toimintapoliittisia haasteita, jotka koskevat erityisesti poliittisten säätiöiden rahoitusta ja edellyttävät kiireellisiä

toimia;

G. ottaa huomioon, että uudelleenlaaditun asetuksen mukaan parlamentin on määrä julkaista 29. kesäkuuta 2026 mennessä kertomus asetuksen soveltamisesta ja rahoitetuista toimista; ottaa huomioon, että parlamentin kertomuksen julkaisemisen jälkeen komissiolla on vuosi aikaa esittää asetuksen soveltamista koskeva kertomus, johon se voi liittää tarvittaessa ehdotuksen asetuksen muuttamiseksi;

H. ottaa huomioon, että komission kertomuksessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota asetuksen vaikutuksiin pienten Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden asemaan sekä Euroopan tason poliittisten säätiöiden rahoitusta koskeviin sääntöihin;

I. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittiset säätiöt ovat olennainen osa EU:n demokraattista rakennetta, sillä ne tukevat poliittista keskustelua, politiikan kehittämistä, tutkimusta, koulutusta ja kansalaisvaikuttamista EU:n ja kansallisella tasolla;

J. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittisten säätiöiden toimeksiantoon kuuluu poliittisen tietoisuuden lisääminen ja osallistuminen keskusteluun eurooppalaiseen yhteiskuntapolitiikkaan liittyvistä aiheista ja Euroopan integraatioprosessista sekä sellaisten palvelujen tarjoaminen, joita ei ole suunnattu yksinomaan tietyn puolueen jäsenille tai äänestäjille vaan jotka ovat avoimia kaikille yhtäläisin ehdoin;

K. ottaa huomioon, että asetus pannaan täytäntöön syvän geopoliittisen epävakauden leimaamassa tilanteessa, jolle ovat ominaisia lisääntynyt strateginen kilpailu, hybridiuhat, disinformaatio, teknologiset häiriöt, ilmastonmuutos ja pitkän aikavälin sosioekonomiset muutokset;

L. katsoo, että tämä kehitys edellyttää, että EU vahvistaa valmiuksiaan strategiseen ennakointiin, ennakoivaan hallintoon ja pitkän aikavälin politiikan suunnitteluun, jotta voidaan valmistautua tehokkaasti haasteisiin vuoteen 2040 asti ja sen jälkeenkin;

M. ottaa huomioon, että Euroopan tason poliittisilla säätiöillä on ainutlaatuiset mahdollisuudet edistää näitä pyrkimyksiä pitkän aikavälin tutkimuksen, vertailevan analyysin, kansainvälisen vuoropuhelun, politiikkakasvatuksen ja valmiuksien kehittämisen avulla;

N. katsoo, että Euroopan tason poliittisten säätiöiden käytettävissä olevan EU:n rahoituksen nykyinen taso ja rakenne eivät enää vastaa niiden tehtävien laajuutta, strategista merkitystä ja lisääntyvää monimutkaisuutta;

O. ottaa huomioon, että poliittiset säätiöt ovat ilmoittaneet

suhteettomasta sääntelytaakasta ja vaatineet sääntelyvaatimusten yksinkertaistamista erityisesti raportointi- ja avoimuusvelvoitteiden osalta sekä mahdollisuutta ottaa uudelleen käyttöön korjaavat toimenpiteet, jotka ovat tarpeen rahoitusprosessin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi;

***Uudelleenlaaditun asetuksen yleinen arviointi***

1. pitää uudelleenlaaditun asetuksen hyväksymistä tärkeänä askeleena kohti Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden oikeudellisen kehyksen nykyaikaistamista ja demokratian loukkaamattomuuden vahvistamista EU:n tasolla;

2. toteaa, että asetuksella on parannettu oikeudellista selkeyttä useilla aloilla, erityisesti yhteisen Euroopan tason poliittisen toiminnan, avoimuusvaatimusten ja ulkomaisen sekaantumisen vastaisten suojatoimien osalta;

3. korostaa kuitenkin, että uudelleenlaaditun asetuksen täytäntöönpanosta on saatu tähän mennessä vain vähän kokemuksia ja tietoa ja että perusteellisempi ja horisontaalisempi arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmässä vaiheessa; huomauttaa kuitenkin, että välittömästi asetuksen voimaantulon jälkeen ilmenneet ennakoimattomat toimintapoliittiset haasteet, jotka koskevat erityisesti poliittisten säätiöiden rahoitusta, edellyttävät kiireellisiä toimia;

4. panee huolestuneena merkille säätiöiden ilmoitukset suhteettomasta sääntelytaakasta ja sitoutuu tutkimaan asiaa tarkemmin ja toteuttamaan jatkotoimia tulevassa järjestelmällisessä arvioinnissaan; korostaa tässä yhteydessä tehokkaiden ja oikeasuhteisten korjaavien toimenpiteiden merkitystä välineenä, jolla varmistetaan asetuksen noudattaminen, ja sitoutuu tarkastelemaan näiden toimenpiteiden käyttöä viimeaikaisissa käytännöissä;

5. toteaa, että Euroopan tason poliittiset säätiöt kärsivät edelleen oikeudellisesta epävarmuudesta ja toimintaa koskevista rajoitteista, erityisesti avustuskelpoisten kustannusten luokittelun osalta, ja katsoo, että nämä kysymykset on selvitettävä hyvissä ajoin;

***Euroopan tason poliittisten säätiöiden tehtävä***

6. muistuttaa, että Euroopan tason poliittisilla säätiöillä on perussopimusten nojalla erillinen institutionaalinen rooli, sillä ne edistävät eurooppalaista poliittista tietoisuutta, tukevat näyttöön perustuvaa päätöksentekoa ja vahvistavat demokratian kulttuuria ja kansalaisvaikuttamista kaikkialla EU:ssa;

7. kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että sen jälkeen, kun komissio julkaisi vuonna 2021 ehdotuksen asetuksen (EU, Euratom)

N:o 1141/2014 uudelleenlaatimisesta[4], geopoliittinen ja teknologinen ympäristö on muuttunut yhä epävakaammaksi ja sitä leimaavat kiristyneet turvallisuuteen liittyvät jännitteet, ulkomainen sekaantuminen demokraattisiin prosesseihin ja kiihtyvä sosioekonominen muutos; korostaa, että tämä kehitys lisää pitkän aikavälin politiikan suunnittelun, demokratiakasvatuksen ja rajatylittävän vuoropuhelun merkitystä ja että Euroopan tason poliittiset säätiöt edistävät näitä erityisesti;

8. toteaa, että Euroopan tason poliittisilla säätiöillä on vastuualueidensa lisääntymisen vuoksi oltava käytössään tarvittavat rahoitusvälineet sekä asianmukaiset ja vakaat resurssit, jotta ne voivat hoitaa institutionaalisen tehtävänsä täysipainoisesti, asetuksella tehtyjen parannusten pohjalta;

***Parannusehdotukset***

9. korostaa tarvetta varmistaa, että Euroopan tason poliittisille säätiöille tarjotaan vakaa oikeudellinen kehys ja taloudellinen turva; sitoutuu tekemään yhteistyötä säätiöiden kanssa tämän turvan tarjoamiseksi mahdollisuuksien mukaan nykyisissä puitteissa, erityisesti tarkistamalla tapaa, jolla säätiöt saavat taloudellista tukea jäsenjärjestöiltään; huomauttaa, että asetuksessa ei kielletä joustavaa ja osallistumiseen perustuvaa jäsenmaksumallia, jossa jäsenjärjestöjen jäsenmaksut perustuvat siihen, missä määrin ne osallistuvat yhteiseen toimintaan; korostaa, että yhteisellä toiminnalla ei itsessään saisi olla talousarviovaikutuksia eikä se saisi tuottaa säätiöille tuloja, jotka ylittävät tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset;

10. kannustaa Euroopan tason poliittisia säätiöitä hyödyntämään mahdollisimman paljon nykyisen kehyksen tarjoamia taloudellisia mahdollisuuksia; korostaa, että Euroopan tason poliittisten säätiöiden rahoittaminen Euroopan tason poliittisten puolueiden omista varoista on tällä hetkellä sallittua nykyisen asetuksen 2 artiklan 10 alakohdan nojalla; kehottaa sekä Euroopan tason poliittisia puolueita että säätiöitä sopimaan yhteistyöjärjestelyistä, joiden avulla puolueet korvaavat säätiöille niiden panoksen yhteiseen työhön, ottaen huomioon niiden perussopimusten mukaiset erilliset roolit;

11. korostaa lisäksi, että asetuksessa ei kielletä muita kansallisia säätiöitä kuin poliittisia säätiöitä liittymästä Euroopan tason poliittisten säätiöiden jäseniksi ja maksamasta niille jäsenmaksua;

12. katsoo, että nykyisen asetuksen 25 artiklaa voitaisiin selventää sen vahvistamiseksi nimenomaisesti, että jäsenjärjestöiltä voidaan periä

---

[4] Komission ehdotus, annettu 25. marraskuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta (uudelleenlaadittu) (COM(2021)0734).

osallistumismaksuja niiden osallistumisesta Euroopan tason poliittisen säätiön järjestämään toimintaan;

13. panee merkille, että jäsenmaksujen määritelmän tiukka soveltaminen, taloudellinen ja hallinnollinen paine täydentää EU:n talousarviosta myönnettäviä avustuksia itse tuotetuilla varoilla, yhteiseen Euroopan tason poliittiseen toimintaan jäsensäätiöiden kanssa sovellettavat säännöt ja unionin rahoituksen yleinen taso rajoittavat Euroopan tason poliittisten säätiöiden taloudellista riippumattomuutta ja kestävyyttä, erityisesti kun otetaan huomioon niiden kasvavat vastuut, ja korostaa, että kestävä rahoituskehys on olennaisen tärkeä niiden riippumattomuuden säilyttämiseksi ja epäasianmukaisen yksityisen vaikuttamisen estämiseksi;

14. korostaa, että osana omien varojen monipuolistamista Euroopan tason poliittiset säätiöt voivat ottaa vastaan luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä lahjoituksia, joiden arvo on enintään 18 000 euroa vuodessa lahjoittajaa kohti; katsoo, että näiden lahjoitusten enimmäismäärää voitaisiin korottaa, jotta Euroopan tason poliittisille säätiöille voitaisiin antaa enemmän joustavuutta;

15. kannustaa vastuuviranomaista jatkamaan ja kehittämään edelleen yhteistyössä komission kanssa vuoropuheluaan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotta voidaan lisätä tietoisuutta kansallisten rahoituskehysten vaikutuksesta Euroopan tason poliittisten säätiöiden toimintaan ja määrittää käytännön ratkaisuja, joilla pyritään välttämään niiden rahoituksen kestävyyteen kohdistuvat tahattomat rajoitteet;

16. ehdottaa, että perustetaan yhteinen verkossa toimiva raportointi- ja julkistamisjärjestelmä, joka koskee EU:n rahoitusta, lahjoituksia ja maksuja Euroopan tason poliittisille säätiöille, jotta voidaan varmistaa riittävä avoimuus kansalaisille, parantaa sääntöjen noudattamisen valvontaa ja vähentää raportoivien yhteisöjen hallinnollista ja sääntöjen noudattamisesta aiheutuvaa rasitetta;

17. antaa tunnustusta Euroopan tason poliittisten säätiöiden pyrkimyksistä monipuolistaa ja vakauttaa rahoituslähteitään nykyisen sääntelykehyksen puitteissa ja kannustaa jatkamaan käytettävissä olevien omien varojen mekanismien tasapainoista ja avointa käyttöä;

***Loppupäätelmät***

18. kehottaa komissiota tarkastelemaan kohdennetusti uudelleen Euroopan tason poliittisiin säätiöihin asetuksen nojalla sovellettavia rahoitusta koskevia säännöksiä tämän mietinnön havaintojen ja uudelleenlaaditun asetuksen voimaantulon jälkeen saatujen kokemusten perusteella;

19. kehottaa komissiota tarkistamaan, kielletäänkö tai estetäänkö kansallisissa sääntely- tai toimintakehyksissä se, että kansalliset

elimet, kuten poliittiset säätiöt, suorittavat maksuja Euroopan tason poliittisille säätiöille, ja toteuttamaan tarvittavat jatkotoimet;

20. kehottaa komissiota esittämään uudelleenlaaditun lainsäädäntöehdotuksen, jolla tarkistetaan Euroopan tason poliittisten säätiöiden rahoitussääntöjä ja muun muassa muutetaan asetuksen 22 artiklan 4 kohtaa unionin yleisestä talousarviosta myönnettävien rahoitusosuuksien tai avustusten enimmäismäärän korottamiseksi sataan prosenttiin Euroopan tason poliittiselle säätiölle aiheutuneista avustuskelpoisista kustannuksista; kehottaa lisäksi komissiota sisällyttämään tähän ehdotukseen 25 artiklaa koskevan muutoksen, jolla korotetaan Euroopan tason poliittisille säätiöille myönnettävien lahjoitusten enimmäismäärää ja varmistetaan siten suurempi joustavuus ja rahoituslähteiden monipuolistaminen;

21. sitoutuu nostamaan poliittisille säätiöille myönnettävän EU:n rahoituksen kokonaistasoa tulevassa monivuotisessa rahoituskehyksessä 2028–2034, jotta voidaan ottaa huomioon se, ettei talousarviota ole sidottu indeksiin viime vuosina, sekä kiihtyvä inflaatio ja kasvavat toimintakustannukset ja jotta voidaan varmistaa asianmukaiset, vakaat ja ennakoitavat taloudelliset resurssit, antaa säätiöille mahdollisuus pitkän aikavälin strategiseen ennakointiin ja valmiuksien kehittämiseen ja säilyttää tiukat avoimuutta, vastuuvelvollisuutta ja riippumattomuutta koskevat vaatimukset sekä varmistaa oikeasuhteisuus vaatimusten noudattamista koskevien velvoitteiden ja käytettävissä olevan rahoituksen välillä;

22. toteaa, että asianmukaisen rahoituksen antaminen Euroopan tason poliittisille säätiöille on strateginen investointi EU:n demokratian selviytymiskykyyn ja pitkän aikavälin hallintovalmiuksiin;

°

° °

23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.